

Pásztor-Kicsi Mária

Az újvidéki 25. Egyetemi Nyelvészeti Napok – Az alkalmazott nyelvészet jelene és jövője című nemzetközi tanácskozás

A tanácskozásról általában

Az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke az Egyetemi Nyelvészeti Napok hagyományos rendezvénysorozatának keretében 2017 novemberében több környező országból érkezett egyetemi oktató és kutató részvételével tudományos tanácskozást tartott (1. kép). A rendezvény témája ez alkalommal az alkalmazott nyelvészet kérdésköre volt. A tanácskozás megvalósulását a Bethlen Gábor Alap és a Szekeres László Alapítvány támogatta.

1. kép

A tanácskozás résztvevői

Amikor az alkalmazott nyelvészetet választottuk a tanácskozás kerettémájaként, abból indultunk ki, hogy ennek a területnek mindmáig nincs egységes meghatározása és körülhatároltsága, jóllehet a szakmabeliek többnyire egyetértenek abban, hogy diszciplinái általánosságban a nyelvtudomány eredményeit hasznosítják a közvetlen társadalmi gyakorlatban. Ezért indokoltnak láttuk egy olyan konferencia megszervezését, amely lehetőséget adott a Kárpát-medence különböző területeiről érkező előadók tudományos nézeteinek és tapasztalatainak ütköztetésére és egyeztetésére. A széles körű tapasztalatcsere révén így ugyanis rálátást nyerhettünk az alkalmazott nyelvészeti kutatások mai (ön)meghatározására, területeire, elterjedtebb és ritkább módszereire, valamint jövőbeli fejlődésének az irányaira és perspektíváira.

Mivel az utóbbi években törekedtünk a határtudományok kontextusát is integrálni, az előadások tematikus keretét nem korlátoztuk a szűken értelmezett alkalmazott nyelvészet (számítógépes nyelvfeldolgozás, nyelvoktatás) területeire, hanem fontosnak tartottuk a fordítástudomány vonatkozó kérdéseinek, valamint a tágabban értelmezett alkalmazott nyelvészet (lexikográfia, terminológia, nyelvművelés stb.) témaköreinek, illetőleg egyéb interdiszciplináris kötődésű előadásoknak a bevonását is. A konferencia előadói ebből kifolyólag rendkívül változatos tematikát fogtak át (Pásztor-Kicsi 2017). Voltak, akik célzottan magáról az alkalmazott nyelvészetről értekeztek, annak lényeges általános vonatkozásait szemügyre véve, a jelentkezők többsége azonban konkrétabb részterületeken mozogva vázolta fel kutatási tapasztalatait.

Az alkalmazott nyelvészet általános megközelítései

Az általános jellegű megközelítések közül elsősorban Nádor Orsolya (Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest) előadását kell kiemelnünk (2. kép). Ő ugyanis *Az alkalmazott nyelvészeti kutatások jelene és jövője a Kárpát-medencében* című plenáris előadásában rávilágított a leíró és az alkalmazott nyelvészeti kutatások közötti alapvető különbségekre. Történetiségében mutatta be a magyar alkalmazott nyelvészet főbb képviselőit, irányvonalait, csomópontjait és műhelyeit a 19. századi kezdetektől napjainkig. Kiemelte, hogy az alkalmazott nyelvészeti kutatások jelenlegi sokfélesége alapozza meg e vizsgálódások jövőbeli távlatait.

2. kép
Nádor Orsolya előadása

Molnár Csikós László (az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék nyugalmazott professzora) viszont *Mennyire alkalmazott tudomány a nyelvészet?* című előadásában – ugyancsak általános perspektívában gondolkodva – arra a kérdésre kereste a választ, hogy az egyébként nem alkalmazott célzatú nyelvtudomány számára mely társadalmi területek és igények hatnak ösztönzőleg az alkalmazott tudomány(ok) irányába történő átalakuláshoz.

Konkrétabb területek

Az alkalmazott nyelvészet körébe tartozó konkrétabb területek tekintetében megállapítható, hogy a tanácskozáson elhangzott előadások tematikus szempontból túlnyomórészt párhuzamba állíthatók korunk legmarkánsabb fejlődésvonolataival és problémáival, mintegy (alkalmazott) nyelvészeti választ keresve ezek megoldására.

IKT és digitális írásbeliség

Az egyik ilyen vonulat az információs és kommunikációs technológiáknak és a velük járó digitális írásbeliségnek a bevonulása az élet szinte minden területére. Ez egyrészt a mindennapi

nyelvhasználatot sem hagyja érintetlenül, másrészt viszont a nyelvészeti és alkalmazott nyelvészeti kutatások gyökeres paradigmaváltását sürgeti, ami a tanácskozáson is megmutatkozott.

A könyvtár- és információtudomány alkalmazott nyelvészeti kapcsolatairól Kiszl Péter (ELTE Könyvtár- és Információtudományi Intézet, Budapest) plenáris előadó beszélt *Az alkalmazott nyelvészet könyvtár- és információtudományi perspektívái* című előadásában (3. kép). Rámutatott a két tudományterület érintkezési pontjaira, és ismertette azokat a lényegesebb nemzetközi és magyarországi projekteket, amelyek a közgyűjtemények fejlesztésére irányulnak. Ezt követően bemutatta a Könyvtár- és Információtudományi Intézet oktatási programjait és kutatási tevékenységeit, valamint a karon 2017 júniusában megalapított Digitális Bölcsészeti Központ célkitűzéseit, kiemelve azokat az aspektusokat, amelyek az alkalmazott nyelvészet számára is hasznosíthatók lehetnek.

3. kép
Kiszl Péter plenáris előadása

Az információs technológia és a lexikográfia gyümölcsöző találkozásáról Urkom Aleksander (ELTE Szláv Filológiai Tanszék, Budapest) számolt be *A 21. század lexikográfiai kihívásai, struktúraelemzés a készülő magyar–szerb nagyszótár szócikkállományában* című előadásában, ismertetve a készülő magyar–szerb nagyszótár kezdeti tervezési szakaszát. A szótár az ELTE Szláv Filológiai Tanszékének és az Akadémiai Kiadónak közösen tervezett projektje. Gellér Zoltán (Újvidéki Egyetem Médiatudományi Tanszék, Újvidék) pedig – ugyancsak az információtechnológiai segédeszközök területén mozogva – *WebCount – webhelyek szógyakoróság-elemzése* című előadásában az újvidéki Médiatudományi Tanszék fejlesztés alatt álló WebCount elnevezésű szoftverét mutatta be, amely a webhelyek szógyakoróságának az elemzésére alkalmas. Az IKT-eszközök, illetve a megfelelő szoftverek alkalmazása az egyébként alapvetően hagyományörző nyelvjáráskutatást sem kerülhette el. Erről számolt be Cs. Nagy Lajos (nyugalmazott egyetemi docens, Nyitra–Pozsony–Budapest) *Digitalizálás és informatizálás a nyelvjáráskutatásban* című előadásában.

A világháló és a digitális írásbeliség terjedése a mindennapi nyelvhasználatra is rányomja a bélyegét. Ezzel összhangban az újfajta nyelvi és műfaji produktumok rendkívül változatos és gyors ütemű megjelenése számos aktuális témát biztosít a kutatóknak, ami ezen a tanácskozáson is megmutatkozott. Így az internetes nyelvhasználat normatív aspektusaival Szűts Zoltán (Zsigmond Király Egyetem Kommunikáció- és Művelődéstudományi Tanszék, Budapest) és Törteli Telek Márta (osztálytanító [általános iskolai] tanár, Magyarkanizsa) foglalkoztak *Norma és szabadság a netnyelv*

talaján című közös kutatásukban. A netnyelvre jellemző nyelvhasználati módok és kommunikációs formák irodalmi előképeiről, illetőleg az újfajta nyelviség filozófiai értelmezéseiről (és annak potenciális visszahatásáról az alkalmazott nyelvészet jövőbeli alakulására) viszont Beke Ottó és Samu János (Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka) számoltak be társelőadóként *A digitális írásbeliség irodalmi előképei*, valamint *Nyelviség és újmédiacímű* előadásaikban.

A világháló által biztosított kommunikációs helyzetben, a közösségi produkcióhoz kötött új típusú medialitás és műfajok nyelvi jellemzőivel Vukov Raffai Éva (Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka) foglalkozott. Egy Facebookon működtetett népszerűvadásági parodisztikus (népieskedő) profil szimulációs nyelvi mechanizmusait vizsgálta *Rokon Ilonka és a másodlagos nyelvi repertoár* című előadásában, arra keresve a választ, hogy milyen szerepe lehet a vizsgált nyelvi anyagnak egy közösség nyelvi repertoárjának a vizsgálatában. Ehhez a témához kapcsolódott Józó Andrea (egyetemi hallgató, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék) is, aki a nyelvi eszközök – alakzatok – humorkeltő funkcióját kísérelte meg feltárni *Nyelvi eszközök a mémekben* című beszámolójában.

Nyelvi identitás, nyelvi értékek

Az ezredforduló a technológiai felzárkózás imperativusa mellett a globalizáció még egy hozadékát, a többnyelvű kommunikáció elkerülhetetlenségét is előtérbe helyezte. Ez a konferencia előadásainak tematikus arculatán is észlelhető volt. Ilyen tekintetben egyrészt a saját anyanyelvhez való viszony, a nyelvi identitás újraértékelése, annak lélektani és társadalmi vetületei, illetve az anyanyelv és az identitás megőrzésének az igénye, másrészt viszont a más nyelvekhez, a többnyelvű kommunikációhoz fűződő attitűdök, a két- vagy többnyelvűség velejárói, valamint a nyelvi szakadék áthidalásának különböző törekvései álltak az előadók érdeklődésének a középpontjában. Nem véletlenül döntött az előadók többsége az interdiszciplináris megközelítés mellett. Pszichológiai és/vagy szociológiai módszereket (is) alkalmaztak a téma feldolgozásában általában azzal az indokkal, hogy a nyelvi attitűdök feltárása hatékonyabb oktatási módszerek vagy megfelelő nyelv-, illetve társadalomstratégia kidolgozásához adhat megfelelő támpontokat. Ezt a célt tartotta például szem előtt Kovács Rácz Eleonóra (Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék) és Halupka-Rešetar Szabina (Újvidéki Egyetem Angol Tanszék, Újvidék) *Magyar, szerb és angol nyelvi attitűdök a Vajdaságban tömbben és szórványban élő magyar tannyelvű 3. és 4. osztályos középiskolások körében* címmel összefoglalt közös kérdőíves felmérése, illetve Tódor Erika-Mária (Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Csíkszereda) 2016–2017-ben végzett empirikus kutatásán alapuló *Ki is vagyok én? A nyelvi viselkedésről és énképről* címmel bemutatott témája. Grabovac Beáta (Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka) viszont *Kétnyelvűség, érzelmek és érzelmi intelligencia* című előadásában a kétnyelvű léthelyzet és a sikeres önmegvalósítás összefüggéseit az érzelmi működés és az érzelmi intelligencia összefonódásának a szemszögéből szemlélte.

A két- és többnyelvűség kérdésköre mellett a nyelvjárások helyzetének és megítélésének problémája is helyet kapott. Az a tény, hogy az anyanyelvjárás iránti pozitív attitűd megőrzése kisebbségi helyzetben fokozottabb nehézségekbe ütközik, nem ismeretlen. N. Császi Ildikó (Maribori Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék) ennek okát többek között abban látja, hogy a kisebbségi beszélők legalább két presztízsváltozattal találják magukat szemben: az idegen államnyelvvvel és a magyar anyanyelvi sztenderddel, amelyek felgyorsítják az egyébként is sérült anyanyelvjárás leépülését. Ilyen szempontból vizsgálta *Az additív szemlélet érvényesülése az újabb anyanyelvi tankönyvekben* című előadásában azt, hogy mennyire tükröződik az eróziót lassító additív módszer a folyamatot gyorsító felcserélő módszer ellenében az új tankönyvekben. Szécsényi Krisztina (doktorandusz, ELTE Nyelvtudományi Doktori Iskola, Budapest) *Magyarországi középiskolások nyelvjárási rangsora* című előadásából viszont kiderült, hogy az anyanyelvjárás hátrányos helyzete nem csak szerbiai viszonyok között mutatkozhat meg. Ezt a kérdést anyaországi diákoknak a – hazai, illetve határon túl alkalmazott – konkrét nyelvjárás iránti pozitív vagy negatív attitűdjeinek a viszonylatában járta körül.

Az önértékelés hiánya bizonytalansághoz vezet, a nyelvi elbizonytalanodásnak pedig messzemenő következményei lehetnek. Hódi Sándor (Széchenyi István Stratégiakutató Társaság, Vajdaság) *Az alkalmazott nyelvészet és a Kárpát-medencei magyar nyelvterületek megőrzésének kérdése* című előadásában arra hívta fel a figyelmet, hogy egyenes arányú korreláció mutatható ki az adott nyelvi közösségre jellemző általános jelrendszer használatában fellépő bizonytalanság és a társadalom válsága között. Ezáltal viszont az alkalmazott nyelvészet horizontjának társadalmi léptéket adott, megteremtve a nyelvművelés mai szerepét újraértelmező *Alkalmazott nyelvészet és nyelvművelés* című előadás eszmei alapját is, amelyet Hódi Éva (Szarvas Gábor Nyelvművelő Egyesület, Ada) mutatott be.

A nyelvi értékek megőrzésének több módja is lehetséges. Egyik lehetőség a már meglévő, de feldolgozatlan frazeológiai, nyelvjárási, illetve néprajzi gyűjtések elemzése, rendszerezése és közkinccsé tétele. Ezt a célt szolgálják például Rajsli Ilona (Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék) kutatásai, aki *Szóláshasonlatok a vajdasági frazémakorpuszban* című előadásában a Penavin Olga hagyatékában fennmaradt szóláscédula-anyagban található szóláshasonlatok tipológiai, szerkezeti, szemantikai és nyelvi-nyelvjárási vizsgálatát ismertette. Másik lehetőség viszont a kisebbségi területeken még fellelhető mindennemű nyelvi anyag összegyűjtése és hagyományos vagy virtuális dokumentálása. Ennek egyik lehetséges módját Szoták Szilvia (Magyar Nyelvstratégiai Intézet, Budapest) mutatta be *A nyelvitájkép-kutatás mint az alkalmazott nyelvészet egyik legújabb területe* című előadásában, amelynek alapján a hallgatóság betekintést nyerhetett e viszonylag új szociolingvisztikai dokumentációs módszer fejlődéstörténetébe és alkalmazási lehetőségeibe.

A fordítástudomány területei

A nyelvi-kommunikációs határok áthidalásának és a szellemi értékek átmentésének egyik legelterjedtebb módja a fordítás, amely ugyancsak interdiszciplináris pilléreken alapul, és a szó legszorosabb értelmében az alkalmazott nyelvészet hatókörébe tartozik. Károly Krisztina (ELTE Angol–Amerikai Intézet, Budapest) *Az alkalmazott nyelvészet diszciplinái a fordítási szövegalkotás megismerésének szolgálatában* című plenáris előadásában a fordítástudomány és az alkalmazott szövegnyelvészet határterületén mozogva a fordítástudomány egyik legösszetettebb kihívását, a szövegkoherencia célnyelvi reprodukálhatóságát, illetve a szöveg szerkezeti és szemantikai elemeinek a fordítás során észlelhető viselkedését vizsgálta (4. kép). Rámutatott e területek lehetséges fejlődési irányaira és kapcsolódási pontjaira is.

4. kép
Károly Krisztina plenáris előadása

A szakfordítással és oktathatóságának problémáival foglalkozott Lehocki-Samardžić Anna (Josip Juraj Strossmayer Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Eszék) *A szakfordítás módszertani kérdései horvát–magyar nyelvi és kulturális kontextusban* című előadásában, különös tekintettel azokra a kétnyelvű hallgatókra, akik a magyar nyelvnek egy helyi, határon túli változatát beszélik anyanyelvként, és ez a változat számos – a környezetből vett – idegen szót tartalmaz. Pásztor-Kicsi Mária (Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék) ugyancsak szakfordítási szempontból számolt be az általános műveltségi ismereteket ellenőrző tudásfelmérő tesztek fordítási nehézségeiről *Az egyetemi felvételi tesztek fordításának dilemmái* című prezentációjában.

A szakfordításnak külön területét képezi a televíziós magazinműsorok feliratozása, hiszen az írott és a beszélt nyelv különbségei, illetve a regionális nyelvváltozatok specifikumai külön kihívást jelentenek a fordítónak. Ennek tanulságait foglalta össze Kolić Marko (egyetemi hallgató, Josip Juraj Strossmayer Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Eszék) *Audiovizuális fordítási módszerek alkalmazása egy kisebbségi magazinműsor esetében* című beszámolójában. Molnár Ljubić Mónika (Josip Juraj Strossmayer Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Eszék) a fordítás egy különleges igényű válfaját vizsgálta Kolić Marko és Stanković Nikolina ötödéves hallgatókkal folytatott közös kutatásában. Ez az úgynevezett transzkreáció (vagy kreatív fordítás), amely a nemzetközi marketing területéhez kötődik, a lényege pedig az, hogy a márkát, illetve a hozzá köthető szlogeneket nyelvileg a célszöveg igényeihez kell igazítani. A kutatási tapasztalatokat *Amikor a fark csóválja a kutyát – transzkreációs gyöngyszemek a szlogenfordítás területén horvát–magyar viszonylatban* című előadás mutatta be.

A konferencia témái közül a műfordítás problémaköre sem maradt ki, szükségszerűen a nyelvi alkotómunka elvontabb – poétikai-etikai, illetve kognitív szemantikai – szféráit érintve. Ilyen kontextusban Csányi Erzsébet (Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék) a fordítói szabadság önkényességének indokoltságát mérlegelte *A fordító mint ízlésdiktátor* című előadásában. Katona Edit (Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék) *A lélekmetaforák fordítási lehetőségeinek szerb–magyar viszonylatú összevető vizsgálata* című dolgozatában azt vizsgálta, hogy a célnyelvi szöveg létrejöttét miképpen befolyásolhatja a (közös) kognitív tapasztalat, az eltérő nyelvi lehetőségek, a kor erkölcsi felfogása, az aktuális irodalmi kánon, illetve a fordítói intuíció.

A kontrasztív kutatások alkalmazási lehetőségei

Az alkalmazott nyelvészet szempontjából meghatározó az eltérő nyelvi lehetőségek ereje. A forrás- és a célnyelv egymás iránti viszonya ugyanis alapvetően megszabja mind a kötelező, mind a fakultatív átváltási műveleteket. Ilyen szempontból a fordítástudomány egyik pillérét a kérdéses nyelvpár kölcsönös relációinak ismerete képezi, amelynek elméleti háttérét a kontrasztív nyelvészeti vizsgálatok biztosítják. Ez azonban bizonyos mértékig fordítva is érvényes: a kontrasztív vizsgálatok kutatási objektumainak jelentős részét éppen a fordítás produktumai teszik ki. Így megállapíthatjuk, hogy a két diszciplína között jelentős szimbiózis fedezhető fel.

Bár a kontrasztív nyelvészet nem kimondottan az alkalmazott nyelvészet hatáskörébe tartozik, eredményei a fordítástudományon kívül a nyelvtanítás, illetve az anyanyelvápolás terén is hasznosíthatók. Ilyenek például a két- vagy többnyelvű frazeológiai korpuszok és szótárak is, amelyek a kontrasztív frazeológiai kutatások eredményeképpen hozhatók létre. Többek között erre mutatott rá Andrić Edit (Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék) *A kontrasztív frazeológiai kutatások alkalmazott nyelvészeti hozadéka* című plenáris előadásában (5. kép). Ezzel összhangban Žagar Szentesi Orsolya és Katalinić Krisztina (Zágrábi Egyetem Hungarológia Tanszék, Zágráb) *Adalékok az igekötőhasználat kontrasztív vizsgálatához – irányjelölő BE- igekötős igék és horvát megfelelőik* címen bemutatott kontrasztív nyelvészeti kutatásának korpusza is kétnyelvű szépirodalmi szövegekben vizsgált fordítói megoldásokból állt össze. A korpusz hosszabb távon – egy tipológia részeként – a magyar mint idegen nyelv tanításának a céljait szolgálja.

5. kép
Andrić Edit előadása

Több szempontból is indokolt tehát a kontrasztív nyelvészeti problémákat alkalmazott nyelvészeti kontextusban újragondolni. A nyelvi szerkezetek lényegének mélyebb – konceptuális szintű – megértése és megkülönböztetése ugyanis precízebb alkalmazásra adhat lehetőséget. Ez derült ki Pápista Zsolt (Újvidéki Egyetem Német Tanszék, Újvidék) *Anémet visszaható szerkezetek a fogalmi integráció fényében* című kognitív nyelvészeti vizsgálatokon alapuló beszámolójából. Emellett olyan lehetőségek is felvetődnek, amelyek az élet egyéb területein (például a pszichológiai önfelveztetési technikák terén) hasznosíthatók, ahogyan azt Tóth Tímea (Újvidéki Egyetem Szerb Nyelvi Tanszék, Újvidék) *Az objektum szemantikai vizsgálata néhány EFT (Emotional Freedom Technique) szövegben* című előadásában bemutatta.

Alkalmazott nyelvészet – pedagógia

Azokról az előadásokról sem feledkezhetünk meg, amelyek a nyelvészeti vizsgálatok eredményeit az anyanyelv vagy az idegen nyelv oktatásának a szolgálatába állítják. Korunk egyik meghatározó tényezője az oktatási stratégiák újragondolása. Ebben vezető helyet foglal el az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció képessége. A megfelelő oktatási stratégia kidolgozásához célszerű az oktatással kapcsolatos témák társadalmi visszajelzéseit is nyomon követni. Ennek egyik módja a szakirodalmi bibliográfiák vonatkozó adatainak az elemzése. A módszerben rejlt lehetőségeket Ispánovics Csapó Julianna (Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék) tárta fel *A magyar nyelv és irodalom oktatásának recepciótörténete a Vajdaságban a XX–XXI. század fordulóján* című előadásában.

A nyelvtanítás sajátos területét képezi a magyar mint idegen nyelv oktatása, amely a Vajdaságban csak az utóbbi évtizedben vált aktuálissá, miután a szerb ajkú lakosság körében megnőtt a magyar nyelv tanulása iránti érdeklődés. Ennek a tárgynak az oktatásáról Tüskei Vilma (Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék) tartott előadást *A magyar mint idegen nyelv (MID) az újvidéki Bölcsészettudományi Karon* címmel, bemutatva a kezdő (A1 szintű) kurzus felépítését és módszertani feldolgozását. A komplexebb anyanyelvi készségek elsajátításának területéhez tartozik az a témakör, amellyel Tolnai Varga Piroska (magyartanár, Kosztolányi Dezső Tehetséggondozó Gimnázium, Szabadka) foglalkozott *Diskurzusszervező elemek a diákesszékekben* című dolgozatában, amelynek célja a metapragmatikai tudatosság jelölőinek számbavétele és hosszú távú beépítése a középiskolai anyanyelvi fogalmazástanításba.

Az anyanyelv oktatásáról szólva meg kell állapítanunk, hogy ebbe a tárgykörbe mindazok a területek beletartoznak, amelyek hozzájárulnak a nyelvi kód értelmezésének és produkciójának a fejlesztéséhez. Ilyen tekintetben az irodalomtanítás is idetartozik, hiszen a nyelvi kód legbonyolultabb és legkreatívabb képletei éppen az irodalmi művekben érhetők tetten. Ennek tudatában és az interdiszciplinaritás jegyében a nyelvi diskurzus irodalmi kontextusai is teret kaptak a tanácskozáson három olyan előadásban, amelyek a nyelvi kifejezés szépirodalmi alkalmazásának szempontjain túl a 2017-es Arany-bicentenáriumi aktualitását is szem előtt tartották, csatlakozva ezáltal szerte a Kárpát-medencében tartott jubileumi rendezvénysorozathoz. Az Arany-előadások közös jellemzője, hogy Arany János opuszának valamely aspektusával foglalkoztak, és adtak új támpontokat annak olvasatához, illetve tanórai megközelítéséhez. Horváth Futó Hargita és Hózsza Éva (Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék) *Arany János-órák a nyelvészet mérlegén* című analitikus és empirikus módszerekkel végzett kutatásukban azt vizsgálták többek között, hogy milyen mértékben és formában jelenik meg a tanárjelöltek irodalomóráján a nyelvészeti szempontú megközelítés, milyen forrásokat használnak, követik-e az aktuális eseményeket. Bence Erika (Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék) *Toldi Miklós mint archetípus* című előadásában a megváltozott eposzi világkép és egyéb műfaji transzformációk mentén elemezte a Toldi-trilógia főhősének irodalom- és műfaj történeti helyét. Utasi Csilla (Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék) viszont *A Toldi estjének szerb fordítása* című összehasonlító elemzésében a kulturális fordítástudomány, illetve a recepcióelmélet szempontrendszerének szűrőjén át vizsgálta a Jovan Jovanović Zmaj által fordított szöveg fordításkritikai tanulságait és fogadtatását a korabeli (1870) szerb kultúrában.

Összegzés

Egy konferencia előadásainak összefoglalása soha nem lehet teljes. Az itt bemutatottak azonban egyértelművé teszik azt, hogy igen hasonlóak a Kárpát-medence különböző magyar lakta vidékeinek nyelvhasználati problémái és kutatói értelmezései, továbbá az elképzelések a lehetséges megoldásokról. Ezért a megkezdett párbeszédet mindenképpen érdemes elmélyíteni és folytatni.

Irodalom

Pásztor-Kicsi Mária (szerk.) 2017. 25. *Egyetemi Nyelvészeti Napok. Az alkalmazott nyelvészet jelene és jövője. Rezümékötet.* Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék. Újvidék. <http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2017/978-86-6065-439-9> (2018. január 30.)

Pásztor-Kicsi, Mária: The international conference 25th University Linguistics Days – The Present and Future of Applied Linguistics in Novi Sad

Az írás szerzőjéről

Pásztor-Kicsi Mária

egyetemi rendkívüli tanár Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
manyi[kukac]ff.uns.ac.rs